

Grund til at opretholde dette. Kongen har sikkert ingen Glæde af at have disse Tilbygninger. Det er langt bedre at træffe den endelige Ordning nu, saa at Staten fremtidig kan komme til her at staa frit.

Det samme gælder om Forholdene ved Rosenborg Slot. Vi vide, at Driverihaverne og Blomsterhaverne ved Rosenborg Slot have været henlagte under Christian den Niendes Civilliste, og jeg synes, der nu var al Grund til at træffe en Ordning af dette Forhold. Det har flere Gange været paa Tale her i Rigsdagen at faa ordnet Forholdene ved Rosenborg Have, og man har navnlig ønsket at faa fjernet de grimme Skure og de gamle Mure, der nu skæmme Omgivelserne ved Kunstmuseet, Observatoriet og Statens mineralogiske Museum. De staa egentlig hen til ingen Nytte og ere langt fra nogen Pryd for Kvarteret. Det heldigste vilde være, om Statsmagten straks fik fri Raadighed herover. Nu stilles der ganske vist i Udsigt, at Lovgivningsmagten kan, naar den vil, bestemme over disse Grunde, men vi maa huske paa, at hvis vi først indrømme Kongen Brugsretten til disse Driverier og Blomsterhaver, vil det altid være vanskeligt for Statsmagten at gøre sig gældende. Naar først Kongen har faaet Brugsretten, ved man, hvor vanskeligt det er at fremsætte sine Ønsker. Jeg frygter for, at hvis dette Forhold ikke ordnes nu, bliver det ikke ordnet i denne Konges Levetid. Vi maa ogsaa huske paa, at hvis vi ordnede dette Forhold nu, vilde Staten komme i Besiddelse af en særdeles smuk, værdifuld og heldigt beliggende Grund, som der kunde disponeres over i et eller andet Statsøjemed. Staten ejer forholdsvis meget faa Grunde herinde i København. Hvert Øjeblik maa vi beklage, at vi ikke eje passende Grunde til at opfylde et eller andet Statsøjemed. Det Mindretal, hvortil jeg hører, foreslaar derfor at ordne dette Forhold nu med det samme, og det forekommer mig, at Fler-tallet ved ikke at ville gaa ind herpaa i Virkeligheden tilsidesætter vigtige Statsinteresser, og at man derfor ikke i dette Tilfælde bør følge Regeringen, men søge at træffe en virkelig Ordning for Fremtiden.

Jeg skal saa gøre nogle Bemærkninger vedrørende Lovforslaget om Kongens Civilliste. I dette Forslags § 3 er der Tale om Statsinventarierne og endvidere om Heste, Vogne, Seletøj osv., som høre ind under Statens Ejendele. Vi have fra Socialdemokratiets Side ønsket at faa denne Sag oplyst. Lovforslaget siger intet om

det i sine Motiver, og vi have derfor gennem Finansudvalget forlangt Redegørelse for, hvad der egentlig forstaaes ved dette Statsinventarium. Vi have ikke faaet en Liste over alt Statsinventariet, fordi der blev sagt os, at vi saa skulde have, jeg tror, 12—13 store Protokoller op i Finansudvalget, og der var ingen, som havde Lyst til at gennemgaa alle disse store Protokoller, men vi have faaet en Fortegnelse blandt andet over, hvad der vedrører de kongelige Stalde. Det viser sig heraf, at Frederik den Syvende efterlod til den forrige Konge, Christian den Niende, 26 Rideheste og 58 Køreheste, tilsammen 84 Heste, som Christian den Niendes Civilliste overtog. Disse Heste bleve den Gang vurderede til en samlet Pris af 25,220 Kr. eller 300 Kr. pr. Stk. Det er sikkert meget billigt for disse kongelige Dyr. Naar vi se de kongelige Heste paa Gaden, have vi alle Indtryk af, at det er smukke og velholdte Dyr, og naar man hører, at Gennemsnitsprisen for dem kun er 300 Kr., vil man sikkert sige, at det er meget lavt beregnet. Men vi maa ganske vist huske paa, at det var i 1863, Vurderingssummen blev sat, og Hestepriserne vare den Gang ikke saa høje, som de ere nu. Disse 84 Heste ere Statsejendom.

Dertil kommer endvidere de mange Køretøjer og en Masse Ridetøj, Seletøj, Dækkentøj, Kaner osv., som den Gang blev vurderet til en Pris af 19,484 Kr., hvad der sikkert ogsaa maa kaldes meget lavt. Jeg skal saaledes oplyse, at Finansudvalget var nede at se paa disse Ting og blev vist omkring af en Geschirrmeister, som præsenterede os Geschirrkamret — man bruger endnu her tyske Benævnelser —, og der viste han os bl. a. et Dækken, der skulde lægges paa Bukken af en af de kongelige Vogne, og han oplyste os om, at dette Dækken alene havde kostet 40,000 Rigsdaler. Det hele, indbefattet dette Dækken, Vogne, Seletøj, Ridetøj, Kaner osv. er kun dog vurderet til 19,484 Kr.

Jeg skal derefter gøre nogle Bemærkninger om det øvrige Statsinventarium, altsaa det, der findes omkring paa de kongelige Slotte og Palæer. Det kan deles i flere Dele, først Møblerne og Inventarierne. Og der oplyses det da for os, at paa Palæerne paa Amalienborg og paa Christiansborg Slot med Tilbygninger findes der Møbler og Inventarier for et Beløb af 536,798 Kr. 46 Ø. — saa meget er det brandforsikret for. Paa Eremitagen findes der Møbler og Inventarier for 14,000 Kr., paa Fredensborg Slot for 336,344 Kr. 22 Ø., paa Frederiksborg Slot for 40,000 Kr., paa